

บทคัดย่อ

243916

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจแบบครบวงจร ทำการทดลองในพื้นที่วิทยาลัยชุมชนตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกเชื้อที่เหมาะสมกับสภาวะในท้องถิ่น การคัดเลือกวัสดุเพาะที่เหมาะสมโดยพิจารณาจากปริมาณวัสดุเพาะและราคาในท้องถิ่น การคัดเลือกวิธีเพาะที่เหมาะสมกับวัสดุเพาะโดยพิจารณาจากความสะดวกและปริมาณผลผลิต รวบรวมเป็นเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจแบบครบวงจร เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่าทำการคัดเลือกเชื้อจากดอกเห็ดจำนวน 28 ดอก ได้เชื้อสายพันธุ์ 19.2 จากการคัดเลือกเชื้อโดยใช้ผักตบชวาสดเป็นอาหารเลี้ยงเชื้อ ซึ่งเชื้อเจริญเต็มอาหารเลี้ยงเชื้อได้ภายในเวลา 7 วัน มีการปนเปื้อนน้อย แล้วนำไปทำการเพาะด้วยวิธีการเพาะแบบกองเตี้ยโดยใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุเพาะ ได้ผลผลิตเฉลี่ย 0.8 กิโลกรัมต่อกอง นำเชื้อที่คัดเลือกได้ไปแปรผันหาวัสดุเพาะที่เหมาะสมจากวัสดุเพาะจำนวน 5 ชนิด ประกอบด้วย ชังข้าวโพด กากมันสำปะหลัง ใบตองกล้วย เปลือกถั่ว ฟางข้าว พบว่าปริมาณผลผลิตดอกเห็ดเรียงตามลำดับดังนี้ 0,0,0,0.6 และ 0.3 กิโลกรัมต่อกองทั้งนี้เพื่อพิจารณาปริมาณและราคาในท้องถิ่นพบว่าฟางข้าวเป็นวัสดุที่เหมาะสมเนื่องจากหาง่ายและสามารถเก็บไว้ได้ไม่เปลืองพื้นที่ และทำการเปรียบเทียบวิธีเพาะระหว่างการเพาะเห็ดในตระกร้าและเพาะแบบกองเตี้ย พบว่าสำหรับเทคโนโลยีการเพาะเห็ดเศรษฐกิจแบบครบวงจรที่พัฒนาได้นั้น เหมาะกับการเพาะเห็ดแบบกองเตี้ยมากกว่า เนื่องจากใช้ฟางข้าวที่หาได้ง่ายในจังหวัดตาก แต่มีลักษณะเฉพาะตัวคือเป็นฟางอัดจากเครื่องอัดฟางที่รวบรวมมาจากเครื่องเกี่ยวข้าว จะมีการปนเปื้อนเศษหญ้าในปริมาณมาก (ร้อยละ 30 บาท) ฟางจะมีความแข็ง ไม่สามารถกดอัดลงในตระกร้าได้มาก ทำให้อัตราการเกิดผลผลิตตกต่ำ ไม่เหมาะกับการนำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้สนใจ และสุดท้ายแปรผันสูตรการเตรียมวัสดุเพาะโดยผสมฟางข้าวกับมูลวัว, มูลไก่ และมูลค่างควากับฟางข้าวในอัตราส่วน 1:9 และ 1:8 พบว่ามูลค่างควาให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 67 เมื่อพิจารณาถึงต้นทุนรวมด้วย ก็พบว่าเพิ่มต้นทุนขึ้นมาเพียงกองละ 2 บาท หากหาซื้อได้ง่ายก็เป็นทางเลือกที่ดีในการช่วยเพิ่มผลผลิต เมื่อได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแล้วจึงนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวใต้ ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายจำนวน 29 คนและผู้ต้องขังก่อนปล่อยจากเรือนจำกลางตาก จำนวน 75 คน พบว่าเกษตรกรบ้านหมู่ 2 และ หมู่ 7 ตำบลหนองบัวใต้ นำเทคโนโลยีการเพาะเห็ดดังกล่าวไปใช้จริง

Abstract

243916

This experimental research was developed mushroom cultivation technology at Tak community college, Tak. The research was screen cultivar of straw mushroom which were optimize for local area. The selected strain was growth with vary agricultural waste for choose appropriate waste. Then method of mushroom cultivation, beds and basket were compare by using selected stain and waste. Finally mushroom cultivation technology were training to interesting people.

The research was screen from 28 mushroom tissue culture sample by using water hyacinth as media culture and the selected were no.19.2,which was fully growth in media within 7 days and contaminate less than other.The selected strain were cultivated by using paddy straw in bed method, produce 0.8 kg per bed. The selected strain cultivated by 5 agricultural waste, corn cob cassava pulp banana leave shell bean and paddy straw, each waste has 0,0,0,0.6,0.3 per bed. The paddy should be choose because volume and easy way to storage. Then bed method and basket method was be compare. The result show that bed method more suitable than for this technology. Limitation of basket method was, paddy straw are fluff up, one basket contain a little material inadequate growth. If before cultivated, recommend using fermented material,but it may be difficult technique. Not suit for relay. This technology were relay to 29 interested people in Tak and 75 prisoner.